

70 - ÊDÊKIEN VÀ CUỘC LƯU ĐÀY

Có vẻ như Chúa gọi Êdêkien để ông giải thích và biện minh cho việc Chúa để cho con cái Ngài bị bắt mang đi lưu đày như sau: vì họ đã hư đốn và cứng đầu cứng cổ; họ phạm những tội không thể tưởng tượng được và đáng ghê tởm. Khi những dân tộc khác phạm những tội mà Israen phạm Chúa xóa bỏ họ. Nhưng đối với con cái Israen thì Chúa chỉ sửa trị thôi. Họ nên thưa rằng: *Lạy Chúa, con biết: quyết định của Ngài thật công minh, Ngài làm con khổ nhục cũng là đúng lý* (TV 119:75). Chúa phạt con cái mình vì chúng phạm tội và dạy chúng bài học đích đáng. Ngài phán những số còn lại sẽ sống sót. Họ sẽ biết rằng Ta là Thiên Chúa đó là mục đích của Ngài. Và thật vậy dù phạm tất cả các tội lỗi khác nhưng tội tôn thờ ngẫu tượng người Do thái không bao giờ tái phạm từ khi họ bị lưu đày. Trước kia họ cứ phạm tội này hoài, mặc dù Chúa đã cảnh báo họ, nhưng họ không bao giờ tái phạm sau khi họ trở về từ Babylon.

Chúa đặt Giêrêmia làm tháp kiên cố trong đất Giuđa. Cũng vậy Chúa đặt Êdêkien làm tháp cao giữa những kẻ lưu đày bên bờ sông Chebar (Cơ-va), trong miền đất của người Cađê. Chúa nói với Êdêkien rằng *Ta sẽ làm cho trán người cứng như kim cương, cứng hơn đá* (3:9). Sức mạnh là đặc tính của sứ vụ của vị ngôn sứ mà tên ông có nghĩa là “Chúa sẽ làm cho vững mạnh”.

Êdêkien – Nhà Truyền giáo tại quê hương

Ông được Chúa sai đến với những người đồng hương. Đôi khi đi truyền giáo ở những nơi xa như Trung Hoa hay Ấn Độ thì dễ hơn là nói với những người trong nhà hay bạn bè.

Có lẽ Chúa cũng muốn nói với chúng ta như nói với Êdêkien – *Người không được sai đến với một dân có ngôn ngữ tối tăm và miệng lưỡi khó nói, mà là đến với nhà Israen.... người hãy đến với những kẻ lưu đày, đến với con cái dân người và nói với chúng* (3:5,11). Rất khó mà nói với những tiên tri giả, các kỳ mục, các mục tử và các ông hoàng, nhưng Chúa ra lệnh như vậy.

Êdêkien – Người Canh gác

Chúa bảo ông làm người canh gác. Ngài bảo vị ngôn sứ không nên sợ dân chúng nhưng cảnh báo họ và nếu ông không làm việc đó, Ngài sẽ đòi ông đền nợ máu (Ch. 3 và 33). Những chương này tuyên bố rõ ràng nhiệm vụ cá nhân của chúng ta trong việc công bố sứ điệp phúc âm. Thánh Phaolô đã trung thành trong việc này do đó ngài dám tuyên bố rằng nếu có ai trong anh em phải hư mất thì tôi vô can (CVTĐ 20:26).

Êdêkien – Dấu chỉ

Để trở nên dấu chỉ của Thiên Chúa cho dân mình, Êdêkien đã đánh mất hết những lợi ích riêng tư. Ông sẵn sàng làm mọi việc Chúa đòi hỏi để chứng minh cho chương trình của Thiên Chúa cho dân Ngài, và Chúa đòi hỏi nhiều việc phi thường từ ông. Ông phải tự nhốt mình trong nhà (3:24). Ông phải nằm trong những tư thế kỳ lạ (4:4-8). Phải ăn theo số lượng (4:10). Hy sinh diện mạo riêng (5:1), đập tay hay giậm chân (6:11), và ngay cả di chuyển đồ đạc cá nhân và trong nhà mình ra ngoài để tỏ cho dân biết việc con cái Israen phải mang đi lưu đày (12:2-7). Chúa chắc không bao giờ bắt chúng ta làm những chuyện giống như vậy, nhưng Ngài có thể đòi hỏi chúng ta làm những việc đi ngược với sở thích và ý riêng của chúng ta. Chúng ta có vâng lời Chúa như ông Êdêkien không? Chúa Kitô có thể đòi hỏi chúng ta những việc sau đây – *Ta đã tìm kiếm trong bọn chúng một người xây tường và đứng trước nhan Ta, nơi lỗ hồng, để bảo vệ xứ sở, nhằm ngăn cản Ta phá thành, nhưng Ta tìm không ra* (22:30).

Trong Êdêkien 25-32 chúng ta nghe những công bố tận số của những lân bang. Chúng ta nhớ lại Isaia đưa ra những cảnh báo trong chương 13-23. Giêrêmia đưa ra những cảnh báo trong chương 46-51. Mỗi cảnh báo nhắc đến những quốc gia khác nhau. Êdêkien cảnh báo dân Amon, Môáp, Êđom, Philistia, Tyre, Sidon, Aicập.

Việc đáng chú ý về những tiên báo này là chúng được đưa ra lúc những thành phố và quốc gia này đang thời cực thịnh và hùng cường. Có nơi bị rơi vào tình trạng tiêu huỷ hoàn toàn như Babylon, hay bị đặt vào trong một vị trí không quan trọng trên trường quốc tế. Rất nhiều nhưng tiên báo đã đặc biệt xảy ra đúng từng chi tiết nhỏ nhất. *Đức công chính đem cường thịnh cho nước, còn tội lỗi gây nhục nhằn cho dân* (Châm ngôn 14:34).

THỊ KIẾN CỦA ÊDÊKIEN

Êdêkien là ngôn sứ của thị kiến. Câu chìa khoá của sách cho chúng ta biết như vậy: *Lúc tôi đang ở giữa những người lưu đày... thì trời mở ra và tôi nhìn thấy thị kiến Thiên Chúa cho xem (1:1).*

Chúng ta nên rảo qua một chút những thị kiến này trước khi tìm hiểu sâu hơn về cuốn sách.

Thị kiến về các Kêrubim (1:1-3:13)

Trong thị kiến này “bốn sinh vật” xuất hiện, có những khuôn mặt khác thường, nhưng mỗi khuôn mặt trông giống con người. Thị kiến này có hai mục đích chính – trao sứ vụ cho Êdêkien, và làm cho ông thấy sự cần thiết của việc thực hiện lời Chúa nói với ông và rao giảng nó cho dân chúng. Chú ý tới ‘cuộn sách’ ông nuốt vào trong thị kiến của ông (3:1). Sự vâng lời tuyệt đối của các sinh vật biểu tượng cho sự vâng lời mà Chúa đòi hỏi nơi Êdêkien. Sự di chuyển của các sinh vật như một đơn vị là hình ảnh của ý Chúa thực hiện hoàn hảo. Êdêkien và Khải Huyền giống nhau trong các biểu tượng. “Người” trên ngai (1:26) là Con Người. “Cầu vòng trong mây” nói về giao ước Chúa thiết lập với ông Nôe (1:28). “Lửa” (1:4,13,27) nói về Thần khí Chúa. Trong Khải Huyền, tất cả những biểu tượng này đều có mặt. Những biểu tượng này làm nổi bật khuôn mặt của Đức Kitô lên.

Thị kiến về Vinh quang và Sự Thiếu vắng Thiên Chúa (8:1-11:25)

Trước cuộc vây hãm Giêrusalem, Êdêkien được cho thấy một thị kiến mở trong đó trình bày những ghê tởm của việc dân chúng làm ô uế cung thánh, ngược lại với vinh quang Chúa. “Sự ghê tởm” xảy ra mọi nơi. “Vinh quang” đứng tương phản rõ rệt. Thiên Chúa cố gắng trình bày lý do tại sao Israen phải bắt đi lưu đày (8:17-18).

Thị kiến về Cây nho cháy (15:1-8)

Cây nho trở thành biểu tượng của Giuđa, và việc đốt những cây nho vô dụng không sinh trái chỉ sự tiêu diệt của dân Chúa. Sự ô uế của Giêrusalem quá lớn lao nên sẽ phải lãnh sự trừng phạt tương xứng. Thị kiến về tị nạn này được nối tiếp bằng dụ ngôn người vợ bất trung. Israen là “cô dâu” của Đức Chúa, người đã bỏ Chúa để đi theo những thần khác. Yêu ngẫu tượng thay vì yêu Chúa, làm cho Israen xuống dốc.

Thị kiến về Xương Khô (37:1-18)

Trong thị kiến này Êdêkien nhìn thấy một thung lũng lớn đầy xương, được nói rằng đó là “toàn thể nhà Israen” (37:11). Bài học chính của thị kiến là sự phục hồi của Dân Chúa. Ngài cất họ khỏi tay người ngoại giáo và tụ họp họ từ mọi quốc gia mà họ bị phân tán, như những khúc xương không thịt. Đây cũng là hình ảnh của quyền năng Chúa để nâng những ai chẳng những bị phân tán, mà đã chết trong tội lên. “Sự tái sinh” này đã được giải thích cho ông Nicôđêmô. Ở đây Thiên Chúa hứa với Israen. Họ sẽ được nâng dậy, được đổ đầy Thần khí Chúa, và mang về đất nước của họ.

DỤ NGÔN VÀ DẤU CHỈ TRONG ÊDÊKIEN

Dụ ngôn và dấu chỉ, cũng như thị kiến, nằm đầy dẫy trong Êdêkien. Nhưng chúng ta để ý đến những cái nổi bật nhất trong số đó. (1) Dụ ngôn hai chim phượng hoàng (ch.17) mạc khải về vua Babylon (c.12) và vua Aicập. “Ngọn cây” hương bá (c.3) tương ứng với việc vua Giôhugiakhin bị mang đi Babylon. “Hạt giống của xứ sở” là Xítkiyah (c.5). “Chồi non” (c.22) mà Đức Chúa sẽ trồng là Đấng Thiên sai (Messiah), vị vua tương lai của dòng Đavít qua Ngài mọi quốc gia sẽ nhận biết Thiên Chúa. Giêrêmia cũng nói về “ngọn cây” (23:5-6; cả trong Isaia 11:1; Giacaria 3:8; Isaia 53). (2) Chương 20-23 gồm nhiều dụ ngôn, nổi bật trong số này là dụ ngôn về hai chị em Ohola và Oholiva (Ch.23). Chúng đại diện cho việc Israen và Giuđa sa lầy vào việc thờ ngẫu tượng. (3) Dụ ngôn nồi nước sôi (Ch.24) biểu tượng cho sự huỷ diệt hàng loạt ở Giêrusalem trong tay quân Babylon. Cùi, lửa nóng, thịt sôi, xương cháy cho thấy sự dữ dội của cuộc vây hãm (C.5,10) (4) Hai miếng gỗ - một miếng là Giuđa, miếng kia là Israen – được cho thấy hiệp nhất lại với nhau dưới sự cai trị của Vua Mục tử của dân Chúa – Đức Kitô (37:24).

Đây là những “dấu chỉ” quan trọng.